

Notitie: Ongewenste nationaliteit
Van: Said Bouddouft
Voor: Rondetafelgesprek van de vaste Commissie SZW, dd. 25-11-2020
Datum: 17 november 2020

Allereerst wil ik uw commissie bedanken voor de uitnodiging voor dit gesprek. Het onderwerp dat u vandaag bespreekt, is zeer belangrijk en actueel. Ook voor mij persoonlijk. Met mijn inbreng hoop ik u inzicht te geven in de reden waarom ik de keuzevrijheid in nationaliteit verdedig en wat zijn de obstakels van de gedwongen nationaliteit?

Waarom keuzevrijheid in nationaliteit voor mij erg belangrijk is?

Ik ga ervan uit dat u het manifest «Keuzevrijheid in nationaliteit» dat vorig jaar verscheen, al hebt gelezen of op een andere wijze erover bent geïnformeerd. Ik ben een van de ondertekenaars van het manifest. Ik zal de in het manifest genoemde argumenten niet opnieuw herhalen. Ik wil me vooral beperken tot mijn persoonlijke verhaal en iets vertellen over mijn motivatie om het manifest te ondertekenen.

Het is misschien goed om te weten dat ik in 1982 naar Nederland ben gekomen. Dat was in het kader van gezinshereniging. In die tijd konden de kinderen van de voormalige gastarbeiders een vergunning tot vestiging krijgen als zij 5 jaar legaal in Nederland verbleven. Begin 1988 heb ik dus zo'n vergunning gekregen. Het was in die periode dat mijn vader duidelijk maakte dat mijn toekomst in Nederland is. Hij zei toen iets in de geest van: *“je bent nu een volwassene man, je bent in Nederland en je hebt een sterke verblijfspositie! Het is nu aan jou om je eigen toekomst in dit land op te bouwen. Voor jouw toekomst en die van jouw kinderen is erg belangrijk dat je deel gaat uitmaken van deze samenleving. Al die verhalen over terugkeer naar Marokko zijn dromen en voor velen zullen dat ook gewoon dromen blijven.....”*. Mijn vader kon het in die tijd weten. Hij was al meer dan 25 jaar in Nederland en het zag er toen niet naar uit dat hij “de terugkeer” aan het voorbereiden was. Nu nog steeds niet, maar dat terzijde.

Het waren de woorden van mijn vader die mij toen hadden gemotiveerd om in dat jaar of het jaar daarop (1988/1989) een aanvraag in te dienen tot naturalisatie. Want inmiddels was het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit versoepeld.

Eind jaren '80/begin jaren '90 werd in Nederland flink gedebatteerd over migratie en burgerschap. Over deze onderwerpen werden politieke bijeenkomsten gehouden; er verschenen opiniestukken in kranten en tijdschriften. En naar mijn weten werd ook uw Kamer diverse keren erover gesproken. Door het debat van toen raakte ik ook meer bewust van de betekenis van het burgerschap. Dat versterkte mijn overtuiging voor de keuze voor de Nederlandse nationaliteit.

De keuze voor de Nederlandse nationaliteit is voor mij geen keuze tegen Marokko. Marokko is mijn geboorteplaats. Daar leven veel familieleden en verwanten, die ik graag bezoek als ik in Marokko ben tijdens mijn vakantie. Bovendien is mijn (politieke) betrokkenheid met dat land en de bevolking (gemiddeld genomen) veel groter dan met andere landen: ik volg de ontwikkelingen in het land, heb regelmatig contact met vrienden daar en ik ondersteun democratische en emancipatiebewegingen en organisaties die opkomen voor de belangen van de bevolking.

Wat ik al zei: mijn keuze voor de Nederlandse nationaliteit is voor mij geen keuze tegen Marokko. Het is eerder een keuze tussen burgerzijn van een land of een onderdaan van een koning. In het verlengende van deze keuze of wat daarmee samenhangt, heb ik ook een uitgesproken opvatting over de bemoeienis van de Marokkaanse overheid met de Marokkaanse Nederlanders. Deze bemoeienis was er ooit alleen maar gericht op “Marokkanen in het buitenland te behoeden” voor de invloeden van democratische waarden. Echter, de laatste decennia gebruikt de Marokkaanse overheid de aanwezigheid Marokkaanse Europeanen als een politieke troefkaart bij het uitvechten van politieke geschillen.

Verder maken verschillende Marokkaanse overheidsfunctionarissen duidelijk hoe zij denken over “in het buitenland verblijvende Marokkanen”. In de ogen van Rabat zijn en blijven het Marokkaanse onderdanen. Volgens deze opvatting mogen andere overheden zoals de Nederlandse overheid zich niet bemoeien met deze kwestie. Een voorbeeld die deze opvatting illustreert, is [de discussie over de repatriëring](#) van de in Marokko gestrande Marokkaanse Nederlanders bij het instellen lockdown in maart dit jaar. Bij deze opvatting speelt de Marokkaanse nationaliteit een belangrijk rol. Een nationaliteit waarvan Marokkaanse Nederlanders geen afstand van kunnen nemen, al zouden zij het willen.

Het ontbreken van de mogelijkheid om afstand te doen van de Marokkaanse nationaliteit in combinatie met de houding van de Marokkaanse overheid - als het gaat om de positie van de Marokkaanse Nederlanders en het misbruiken van die afhankelijke positie als politieke troefkaart- vind ik onacceptabel. Het is dan ook in de eerste plaats de taak van Marokkaanse Nederlanders om zich weerbaar op stellen tegen de ongewenste invloeden en het onvrije voogdijschap van de Marokkaanse overheid. Echter, een actieve steun en bescherming van de Nederlandse staat is meer dan ooit noodzakelijk.

Ik hoop dat u met dit rondetafelgesprek een nieuwe route ontdekt naar een vrij burgerschap voor alle Nederlanders ongeacht hun achtergrond.